

คำแนะนำคณะกรรมการพิจารณาการสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรค กระทรวงสาธารณสุข
วัคซีนป้องกันโรคหัด (Measles Vaccine)

เป็นวัคซีนที่เตรียมจากเชื้อหัดซึ่งยังมีชีวิตอยู่ แต่ทำให้อ่อนฤทธิ์ลงแล้ว ใช้ฉีดสำหรับป้องกันโรคหัด วัคซีนเป็นชนิดผงแห้งก่อนใช้ต้องละลายน้ำก่อน

ส่วนประกอบของวัคซีน

ในขนาดที่ใช้สำหรับแต่ละคน (๐.๕ มล) ของวัคซีนป้องกันโรคหัดจะต้องมี live attenuate measles virus ไม่น้อยกว่า 1000 TCID₅₀

ขนาดบรรจุ

วัคซีนป้องกันโรคหัดชนิดผงแห้งที่ใช้ มีขนาดบรรจุ ๒ ขนาดด้วยกันคือ

๑. ขนาดบรรจุขวดละ ๑ โคลิส ใช้ผสมด้วยน้ำสำหรับละลาย ๐.๕ มล
๒. ขนาดบรรจุขวดละ ๑๐ โคลิส ใช้ผสมด้วยน้ำสำหรับละลาย ๕.๐ มล

ขนาดและวิธีใช้

ผสมด้วยยาวัคซีนด้วยน้ำละลายที่จัดไว้ให้ฉีดเข้าใต้ผิวหนัง ขนาด ๐.๕ มล ครั้งเดียวบริเวณ สะโพกหรือต้นแขน

ฉีดในเด็กที่อายุเกิน ๔ เดือน ขึ้นไป ซึ่งยังไม่เคยออกหัดมาก่อน ในช่วงที่ไม่มีโรคหัดกำลังระบาดควรรอไปฉีดให้แก่เด็กที่อายุ ๑ ปีขึ้นไปเพื่อให้ภูมิคุ้มกันขึ้นดี และหลีกเลี่ยงภูมิคุ้มกันที่ได้จากแม่ ซึ่งบางครั้งอาจอยู่นานถึง ๑ ปี และอาจรบกวนการสร้างภูมิคุ้มกันในเด็กได้

เด็กที่ได้รับวัคซีนป้องกันโรคหัดก่อนอายุ ๔ เดือน ควรฉีดวัคซีนป้องกันโรคหัดซ้ำ เมื่ออายุ ๖ เดือนหรือหลังจากนั้น

ปฏิกริยาจากการฉีดวัคซีน

เด็กที่ได้รับวัคซีนอาจมีไข้ขึ้นระหว่างวันที่ ๔ ถึงวันที่ ๑๒ หลังจากได้รับวัคซีน ไข้มักจะหายไปเองภายใน ๒-๔ วัน เด็กที่เคยมีประวัติชักเวลาไข้สูงก็อาจจะมีอาการชักได้

เด็กบางคนจะมีผื่นขึ้นพร้อมกับไข้ ผื่นจะเป็นเม็ดแดง ๆ คล้ายหัดแต่ขึ้นน้อยกว่า และอยู่เพียง ๒ วันก็จะหายไป

เด็กบางคนอาจมีอาการคล้ายหัดร่วมด้วยในระยะที่เป็นไข้ได้

ข้อควรระวัง

๑. เด็กที่กำลังเป็นไข้ ควรเลื่อนการฉีดไปจนกว่าไข้จะลดลงแล้ว แต่ถ้าเป็นหัดให้ฉีดได้
๒. เด็กที่แพ้ไข่ไก่ อาจมีผื่นคันเกิดขึ้นที่บริเวณที่ฉีดยาได้ เพราะเชื้อหัดเพาะจากเซลล์ของไข่ไก่
๓. เด็กที่ได้รับการให้เลือด พลาสมาหรือแกมมาโกลิวลิน ควรเลื่อนการให้วัคซีนไปหลังจากนั้น ๓ เดือน เพราะภูมิคุ้มกันที่มีอยู่ในสารที่ให้อาจขัดขวางการสร้างภูมิคุ้มกันของเด็ก
๔. ในเด็กที่ต้องการทดสอบทูเบอร์คิวลิน (ปฏิกิริยาทางผิวหนังต่อเชื้อวัณโรค) อาจทำการทดสอบในวันที่ให้วัคซีนได้หรือมีฉะนั้นควรรอไปอีก ๔-๖ สัปดาห์ เพราะวัคซีนป้องกันโรคหัดอาจไปกดปฏิกิริยาทูเบอร์คิวลินได้
๕. เด็กที่มีความผิดปกติในภูมิคุ้มกันของร่างกายโดยกำเนิดหรือเกิดขึ้นภายหลังผู้ป่วยที่เป็นมะเร็ง หรือได้รับยากกดภูมิคุ้มกัน ไม่ควรให้วัคซีนป้องกันโรคหัด

ภูมิคุ้มกันต่อโรคหัด

เด็กที่ได้รับเชื้อหัดหลังจากฉีดวัคซีนป้องกันโรคหัดแล้วจะไม่เป็นโรค แต่ถ้าไปสัมผัสหรือรับเชื้อหัดแล้วเกิน ๒ วันก่อนได้รับวัคซีน วัคซีนจะป้องกันไม่ได้ ในเด็กที่ไม่มีภูมิคุ้มกันอยู่ก่อน เมื่อได้รับวัคซีนป้องกันโรคหัดแล้ว ส่วนใหญ่จะมีภูมิคุ้มกันไปตลอดชีวิต มีไม่ถึงร้อยละ ๑๐ ที่ได้รับวัคซีนแล้วไม่สร้างภูมิคุ้มกันหรือภูมิคุ้มกันขึ้นไม่ดี บ่อยเป็นโรคหัดภายหลังได้ พวกที่ฉีดแล้วไม่ได้ผลมักเกิดจากการเก็บวัคซีนไม่ถูกต้อง หรือฉีดตอนอายุน้อยเกินไป

การเก็บและการหมดอายุ

วัคซีนป้องกันโรคหัดชนิดผงแห้งควรเก็บไว้ที่อุณหภูมิ ๒-๘° ซ ไม่ให้ถูกแสงตามระยะเวลาที่กำหนดไว้ที่ข้างขวด น้ำที่ใช้ผสมก็ควรเก็บไว้ด้วยกัน เมื่อผสมแล้วควรใช้ทันทีหรือเก็บไว้ที่อุณหภูมิ ๒-๘° ซ ไม่ให้ถูกแสง และใช้ภายในเวลา ๘ ชั่วโมง ไม่ควรเก็บไว้ในอุณหภูมิห้อง